
Alternativ medisin - hva mener Legeforeningen?

FRA FORENINGEN

AARSETH HP

Det er en generell tendens i vår del av verden til at oppmerksomheten i økende grad rettes mot alternativ medisin eller komplementær behandling. Temaet har ført til debatt i internasjonale fora hvor leger møtes og også debatt innad i vår egen forening.

Avtroppende statsminister Thorbjørn Jagland har talt varmt om sin erfaring, og Stortinget har bedt om en utredning om alternativ medisins plass i norsk helsevesen. Også i Europa finnes den samme debatten. Et radikalt forslag om å sidestille medisin og alternative behandlingsformer, den såkalte Lannoye-rapporten, er parkert på etsidespor av EU-parlamentet. Parlamentet har i stedet nedsatt et utvalg som skal oppsummere den dokumenterte kunnskap om alternativ medisin og dens effekter.

Legeforeningen nedsatte i 1995 et utvalg som fikk i mandat å avklare begreper, gi en oversikt over utbredelsen av alternativ medisin i Norge i dag, og en oversikt over i hvilken grad leger er involvert. Utvalget skulle også komme med forslag til retningslinjer for Legeforeningens forhold til alternativ medisin.

Utvalgets rapport har vært til høring i organisasjonen. Etter dette har sentralstyret behandlet et forslag til policydokument.

I Tidsskriftet nr. 17/1997 gjengis resultatet av en undersøkelse om norske legers kunnskaper om, holdninger til og erfaringer med alternativ medisin. Det gikk frem av undersøkelsen at kunnskapsnivået om alternativ medisin blant norske leger var meget lavt, men at et stort flertall mente leger burde ha slik kunnskap. For øvrig er resultatet av denne undersøkelsen generelt i overensstemmelse med de høringssvar som er gitt til utvalgsrapporten. Norske leger avviser alternativ medisin så lenge effekter ikke kan dokumenteres vitenskapelig.

Etter prosessen i organisasjonen kan Legeforeningens holdning til alternativ medisin samles i noen hovedpunkter:

- Det er ikke grunnlag for å etablere offentlige, godkjente utdanninger og autorisasjonsordninger for alternative behandlere. Behandlingsmetoder som har dokumentert effekt inkluderes i den aksepterte medisinen og er ikke lenger alternativ behandling. Dette gjelder enkelte former for akupunktur og i noen grad urtemedisin.

- Hvis leger ønsker å ta i bruk alternative behandlingsformer, må det stilles større krav til legen enn til andreutøvere. Det må også være en forutsetning at pasientene er kjent med at legen beveger seg utenfor akseptert medisin, og det må ikke være økonomisk motivasjon for behandlingen.
- Dersom leger iverksetter behandling der det ikke foreligger vitenskapelig dokumentert effekt, må legen forpliktes seg til å bidra til utprøving basert på en forskningsprotokoll.
- Legeforeningen ser ikke at det er grunnlag for formalisert samarbeid med organisasjoner for alternativ medisin. Legeforeningen bør likevel ha en dialog med disse organisasjonene om evaluering og forskning.
- Pasienters autonomi må respekteres fullt ut. At en pasient også benytter seg av alternativ behandling gir ikke grunnlag for å endre holdning til pasienten fra legens side.
- Det må legges større vekt på å gi norske leger kunnskap om alternativ medisin slik at de kan gi pasienter reflekterte råd om alternative behandlingsformer.

Regjeringen har oppnevnt et utvalg som skal utrede alternativ behandling. Utvalget ledes av Jarle Aarbakke. Innstillingen skal leveres innen utgangen av 1998. Både under utvalgsarbeidet og i tiden etter vil det være debatt om alternativ medisins plass. Det er viktig at legene deltar i denne debatten. Det er like viktig at legene skaffer seg et godt grunnlag for å delta i debatten.

Hans Petter Aarseth
president

Publisert: 10. oktober 1997. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 7. september 2026.